

Kollektív szerződés, kollektív előkészítés

Először úgynevezett „mintaüzemekben”, az előkészítés „modelljeiben” kezdődött. Az egyik helyen kilenc tagú „vezérkar” tárgyalta és küldte tovább az elgondolást, a másikban műhelyenként, a harmadikban „témafelelősök” bevonásával, illetve az ezek körül kialakított munkacsoportok révén juttatják el a gondolatokat — két irányba. Az egyik: „alulról” felfelé, a másik irány: a már kialakult, körülbelül véglegesnek tekintett tervezet elgondolását „felülről-lefelé”, ha ugyan ez az egész iránymegjelölés nem elavult ócskaság. Hiszen a kollektív, a sokat emlegetett közösség, miközben a szakszervezetek „hangszóróján” a hangját hallatja, tulajdonképpen rajta tartja a kezét a vétojog új kódexén is. Ugyankor önmagunkat csapnánk be, ha azt állítanánk, hogy minden szakszervezet minden üzemi szerve képes is az egyenjogú partner szerepére, a jogok érvényesítésére... és ez nem is titok. Most kell felnőni, ezekben a hónapokban (meg éveken, mert az új mechanizmus nem valami néhány hét alatt bejáráható „kiskocsi”) az új feladatokhoz, viták, az új bevezetésének nehézségei, gondjai, csálódásai, előreszaladásai és esetleges visszakozásai között.

Pesszimizmus ez? Nem, csak a realitások, az élet tényeinek előzetes figyelembevétel. De hiszen a kollektív szerződések sem egyebek, mint ilyen józan „költségvetések” a gyáron belüli lehetőségekkel. Nem kívánság-hangverseny ez, nem is a „mit kíván a magyar nemzet” mai szintre vetített óhajlistája. A szerződés azért szerződés, hogy teljesíthető és azért megkövetelhető igényekről szóljon mindkét fél részéről.

Mindkét félén a gyárat (a holnaptól sokkal önállóbb gyárat) és a dolgozók közösségét (ezt a korábbinál ma már ugyancsak felnőttebb és érettebb együtttest) értjük. És ezzel a két fél megnevezésével nem éri sérelem azt a szép és magasztos tény, hogy az üzem vezetőivel együtt egy célért dolgozik.

Mert csak akkor dolgozhat jól, ha jól előkészített önként vállalt kötelezettségek biztosítják... mindkét felet elgondolásként sikerérő. Minél jobb ez az előkészítő munka ma, minél szélesebb a kör, amely véleményét hallatja és figyelembevétel: annál szélesebb a bázis, amelyen holnap a termelés újszerű mechanizmusa dolgozni kezd.

Ez a közös felkészülés éppen ezért vizsga demokratizmusból.

A demokratizmus, a szocialista demokrácia: nagyon sűrűn emlegetett és mint az olvasó bizonyára tapasztalta, mindig továbbfejlesztendőnek nyilvánított vívmányunk. Nem írtak még le róla cikket és nem mondtak el beszédet ebben az országban, amely ne állt volna ki amellett, hogy jó az, amit elérünk, de tovább kell fejlődnünk. És ez igaz is: mert minden örvendetes eredmény új és új lehetőségeket tár fel, amelyeket tovább lehet mélyíteni és szélesíteni.

Az üzemi demokrácia, a munkahelyi demokrácia rendkívül sokoldalú tennivalói között ez a jelenlegi előkészítő időszak: nagy lehetőségek forrása. A Munka Törvénykönyve ugyancsak széles körű vitája után most a nagyon gyakorlati, helyi feladatokhoz, a műhely életének körülményeihez, a gyár „testére szabott” program, jogok és kötelezettségek megbeszélése válik a dolgozó ember, elsősorban az üzemi munkás, műszaki, tisztviselő természetes közéleti tevékenységévé. Ahol formálisan történik meg a bevonásuk, ott semmitmondó és gyenge keretek születnek. De ahol a szavakat az emberek valódi meggyőződése és őszintén, a közösség érdekében megformált (ha nem is mindig hibátlan) elgondolásai hozzák felszínre, ott valószínűleg messze a várokozást meghaladó eredményeket érhet el a gazdasági és politikai vezetés. A napokban írta egy gazdasági szakíró, hogy „az életbe lépő gazdasági reform az ország minden lakosát érinti”. Egyszóval: tömegek kérdéseiről van szó. A kollektív szerződések kollektív előkészítése magában foglalja a tömegek alkotó választását az új viszonyok feltette kérdésekre.

Gondoskodni kell róla, hogy ez a hang törés és torzulás nélkül jusson el minden illetékes fórumhoz és jó, egészséges „partneri viszony” illetője legyen. Idő még van — de nem túl sok idő. Ennek a vizsgának — demokratikus módszerekből, szocialista tudatból és józan realitás-felismerésből teendő vizsgának — közelébe a határideje.

BAKTAI FERENC

Fock Jenő Moszkvában

Mint már jelentettük, a Kremlben megkezdődtek a tárgyalások Alekszej Koszigin, a szovjet Minisztertanács elnöke és Fock Jenő magyar kormányelnök között. Kétpártnak: a két küldöttség tagjai a tárgyalóasztalnál. Balról az első Alekszej Koszigin, a kép jobb oldalán Fock Jenő. A szovjet kormány kedden a Kremlben vacsorát adott Fock Jenő tiszteletére.

Telefoto — MTI Kőrösi Képszolgálat

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

57. évfolyam, 282. szám

Ara: 50 fillér

Szerda, 1967. november 29.

Kicserélték a magyar—szovjet szerződés ratifikációs okmányait

A szerződés tegnap lépett életbe

Kedden Moszkvában Szipka József, a Magyar Népköztársaság szovjetunióbeli rendkívüli és meghatalmazott nagykövete és Leonid Iljicsov, a Szovjetunió külügyminiszter-helyettese ki-cserélték a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés ratifikációs okmányait. Az 1967. szeptember 7-én, Budapesten aláírt szerződés a ratifikációs okmányok kicserélése napján életbelépett.

Az ünnepélyes alkalomból Szipka József nagykövet és Leonid Iljicsov külügyminiszter-helyettes beszédet mondott.

Szipka József hangsúlyozta: e rendkívül fontos szerződés a barátság szellemében egy újabb történelmi időszakra ad vezérfontalat országaink együttműködése számára az élet minden területén.

A szovjet—magyar barátságot méltatva, a nagykövet rámutatott: ez a barátság fegyverünk a szocializmus felépítéséért, a nemzeti fel-

virágzásért, a nemzetközi béke biztosításáért folytatott közös harcunkban.

Leonid Iljicsov külügyminiszter-helyettes kiemelte: a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának előestéjén kötött szerződés, amelyet a proletár internacionalizmus életteli eszméi hatnak át, újabb mérföldkő a szovjet—magyar testvéri kapcsolatok történetében.

Az elmúlt két évtized során a Szovjetunió és a Ma-

gyar Népköztársaság mérhetetlenül megerősítette és sokoldalúan gyarapította kapcsolatait.

Befejezésül hangsúlyozta: feladatunk és kötelességünk minden erővel fáradozni azon, hogy a szerződés elvei és céljai valóra váljanak.

A ratifikációs okmányok kicserélésénél jelen volt a szovjet külügyminisztérium számos vezető munkatársa, valamint a moszkvai magyar nagykövetség több beosztottja. (MTI)

Felkészült a MÁV és az AKÖV

Háromezer hómunkás készenlétben

A téli gond elsősorban a közlekedési dolgozók, a MÁV, s az AKÖV vállát nyomja, ezért készül minden évben külön program december, január, február hónapjaira.

A MÁV szegedi igazgatósága — a múlt évek gyakorlatához hasonlóan — már megszerzte a téli programját. Az őszi csúcsforgalom mellett a különféle szak-

szolgálatok sikeresen befejezték a felkészülést, a legfontosabb anyagokból, szénből és olajból megfelelő mennyiség áll a raktárakban. Az utánpótlás esetleges elakadása így nem okozhat zavart.

A szegedi igazgatóság területén az idén 20 százalékkal több Diesel-vontató működik, mint 1966-ban, azaz minden száz szerelvényből

35-öt már Diesel-mozdonyok vontatnak. A dieselesítéssel sok előny jár, s remélhetőleg a 20 százalékos javulás elősegíti a hídge okozta nehézségek leküzdését. Előreláthatólag a gőzmozdonyokkal sem lesz baj: jó előre gondoskodtak a magas kalóriájú szénkészletekről.

A MÁV-nak az év végéig mintegy 100—110 millió tonna árut kell még rendeltetési helyére szállítani a szegedi igazgatóság területén. Ráadásul az ünnepi csúcsforgalom is hátra van. Gondoskodtak a váratlan események elhárításáról is. Az úgynevezett vasúti mozgósítási terv szerint a hófúvások esetén a pályafenn-tartási szolgálat 3 ezer dolgozója azonnal hozzáláthat az akadályok elhárításához. Van elég gép és üzemanyag ehhez a feladathoz is.

Az utazóközönség igényeit körültekintően kielégítik a télen: jól fűtött, meleg kocsikban utazhatnak az emberek. A legkisebb hiba esetén a hídge kocsit azonnal kivonják a forgalomból. Ha szükség van — például hosszabb szerelvények esetében — a vonatokhoz külön fűtő-mozdonyt is kapcsolnak. Az igazgatóságon azt is elmondták, hogy valamennyi állomás várótermében ügyelnek majd a megfelelő hőmérsékletre.

A 10. sz. AKÖV-nél már téli „menetrend” szerint dolgoznak. Naponta 5—600 tereautó, autóbusz, s személygépkocsi zavartalan működését kell megoldani. Ezért Szegeden, Makón, Hódmezővásárhelyen, Csongrádon és Szentesen különleges fagybrigádokat szerveztek. A brigádok speciális szerszámokkal védekeznek a gépkocsik lefagyása ellen.

Az AKÖV műszaki osztályán elmondták, hogy fokozottan ügyelnek a balesetmentes közlekedésre. Az autóbuszokra, teherautókra és a taxikra ilyenkor télen szerelik fel az új gumikat, amelyekkel a síkos utakon is biztonságosabb a közlekedés.

Az AKÖV munkáját jelenleg egy probléma nehezíti: az új telephez még nem készült el a távfűtő vezeték, így a műhelyek fűtetlenül maradtak. A szociális helyiségeket ideiglenes megoldással melegítik. A vállalat reméli, hogy az ÉVM Csőszerelő Ipari Vállalat befejezi a vezeték építését, és december végére az új telepen is lesz megfelelő fűtő-

Új alapszabályokat készítenek a tsz-ek

Az új törvények végrehajtása a mezőgazdaságban

Tegnap Szegeden a megyei tanács székházában az új termelőszövetkezeti törvény és földjogi törvény végrehajtásáról és az ezzel kapcsolatos előkészületekről tanácskoztak a városi, járási párt- és tanács szervek képviselői, valamint az illetékes hivatalok, szervek küldöttei. Dr. Paczok István, a megyei tanács vb elnökhelyettesének megnyitja után

Dr. Fazekas Lajos, a megyei tanács osztályvezetője tartott vitaindító előadást. Hangsúlyozta, hogy a termelőszövetkezeti csoportok működéséről a Minisztertanács külön fog intézkedni. A rendelet kidolgozása, megvitatása még tart, de az idén megjelenik.

Az új törvények a szövetkezetek működését meghatározzák, ezért szükséges új alapszabályokat készíteni. Ez tartalmazza többek között a helyi adottságokat, a tsz nevet, székhelyét, tevékenységi körét, a tagok jogait és kötelességeit, a munkadíjazást, s a mellék üzemágak munkáját is. Az elmúlt években sok vitára adott okot, hogy a szövetkezeti vezetők kisebb rész kérdésekben sem intézkedhettek a közgyűlés nélkül. A szövetkezeti törvény ezen is változtat, a termelési és pénzügyi tervet a közgyűlés fogadja el, hagyja jóvá, de a rész kérdések intézésében nagyobb teret, lehetőséget kapnak a szakemberek, a vezetők.

Az előadó a továbbiakban szólt a szövetkezeti demokrácia fejlesztéséről, valamint a vállalatszerű gazdálkodásról. Felhívta a figyelmet a termelőszövetkezetek ellenőrző bizottságainak megnövekedett feladataira, s felelősségére is. Az új törvény a földjára is fennáll. A szövetkezetek kötelesek termelési és pénzügyi tervet készíteni, de ha a feltételek megvannak, akkor üzemi-fejlesztési tervet is, ami lehetőleg öt évre határozza meg a meglévő eszközök célszerű felhasználását. A zárószavak kötelezettség szintén változatlan, tükröz-

ni kell az év végi felmérésnek a mindenkori vagyoni helyzetet, a jövedelem reális kimutatását és felosztását.

A törvény hatálybalépésével különböző alapok képzéséről gondoskodnak a közös gazdaságok, nemkülönben a tsz-tagok — adottságaik és képzettségeiknek megfelelően — rendszeres foglalkoztatásáról. A férfiaknál 150 nap, a nőknél pedig a 100 nap ledolgozása kötelező. Továbbra is megmarad a háztáji gazdálkodás és a nagyüzemi gazdálkodással szerves egységet képez. A háztáji levő vagyontárgyak személyi tulajdonát képeznek. Természetesen a közös munkában való részvétel a háztáji áruterelés nem akadályozható.

Az új alapszabály megvitatására, elfogadására önálló közgyűléseken kerül sor, amikor csakis ez szerepel napirenden.

A járási és városi tanácsok a következő időkben konkrét segítséget adnak a tsz törvény megismertetésében, megértésében. A szövetkezetekben 4—5 tagú munkabizottságot hoznak létre az új alapszabályok kidolgozására, ugyanakkor egy ügyrendi és munkabizottságot is. Ebben a tsz jogásza is helyet kap. A közös gazdaságok kötelesek a munkamegállapodásokat kidolgozni, s ebben szerepelnek a részes művelés, a szegedi járásban a vegyes művelés feltételei.

A két új törvény végrehajtásának idején megyei konzultációs bizottságot hoznak létre. A különböző jogi és szervezési kérdések tisztázásában mindenkor segít ez a bizottság.